

neki a banat-gáltatni. egyenlő árverés a máso- ap alatt, ott 5% kir. adó- ályszerti a vétel i.

the fog

rásbiró- a község t meg-

uar hó könyvi

bó, rásbiró.

ek

külöz- psser- anság, g, sa- feles- anyás,

fjás- azott, kkal,

mor- ultak, . Egy tt 40

EF . sz.

essék k el- talag rdy) om. k p- zkov- 0-4

okra, évre,

tonai és

zám-

o

Utasítások:
Nagy-Becskek,
Zápelya-utca 1-ső szám.
hová a lap szellemi részét illető minden közlemény intézendő.
Kiadóhivatal:
Pietta Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybecskerek, Zápelya-utca 1.
hová a hirdetések, az előfizetések és a lap átküldésére vonatkozó felszólalások intézendők.
Heti ár 21.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.
Felelős szerkesztő: Dr. Brájer Lajos.

Hirdetési árak:
Egész évre --- 12 kr.
Félévre --- 6 " "
Negyedévre --- 3 " "
Egy hónapra --- 1 " "
Egyes szám ára 4 kr. --
Hirdetések
a kiadóhivatalban fogadtatnak el
Azonkívül az összes hirdetési
irodáknban.
Mégjelentik minden nap
vasár- és ünnepszakok kivételével.

Nagybecskerek, 1897.

XXVI. évfolyam, 31. szám.

Kedd, február 9.

Az égő sziget.

Nagybecskerek, február 9.

(yl) Krétáról megdöbentő hírek érkeznek. Lángtenger és vérözön borítja a szerencsétlen sziget nyugati vidékét. Kanea a legnagyobb krétai városok egyike, gyilkos összeütközések színhelye; keresztények és muzulmánok vad gyűlölettel ölik egymást, fölpörkölnek a városokat és falvakat. Alighanem ők maguk sem tudják egészen világosan, hogy miért cselekszik mindez a sok borzasztóságot; de hát százados hagyomány náluk, hogy ha rosszul megy a soruk, akkor a keresztény a muzulmánra, vagy a muzulmán a keresztényre esik és egyik pusztítja a másikat, a mennyire csak bírja.

Pedig vérrokonok, egy faj gyermekei mindannyian, csak a vallás emel válaszfalat közöttük. És a vallás révén persze az antagonizmus, a mely uralkodók és elnyomottak között szokott kifejlődni. A muzulmán vallásra áttért krétaiak, a földbirtok és a hatalom boldog tulajdonosai teljesen a konstantinápolyi kormány szellemében zsákmányolták ki a résztükre jutott előnyöket, minek folytán a faj közösségének érzése teljesen kiveszett. A keresztény a muzulmánban ellenségét látja és gyűlöli, minden baját neki rója föl bűnül. Bölcs kormányzatnak kellene jönnie, a mely képes volna teljes igazságossággal meggyőzni a muzulmán, keresztényt egyaránt, hogy egyik sem mostoha gyermek hazájában, mert mindenkinek egyenlő mértékkel mérnek, a kormány mindekinek javát egyformán mozdítja elő. Akkor lassanként megszűnnének az ellentétek, miután megtanulnák az emberek, hogy keresztény vagy muzulmán egyforma jogot formálhat a törvény oltalmára és áldására.

Ilyen átalakulás természetesen csak úgy következhetik be, ha a kormányzó

férfiak egyenlő mértékben bírnak a tehetőség és az őszinte jóakarat adományával és meg tudják gyökereztetni a közvéleményben annak tudatát, hogy tényleg megszünt a régi lidércznyomás és új korszak virradt föl, boldogulást ígérve mindenkinek, a ki megérdemli.

A nagyhatalmasságok által a szultántól és a portától kiereszkolt reformok ennek a mélyreható átalakulásnak az alapjait képeznek, ha volna ember, a ki végrehajtana azokat. Sajnos nem csak hiányzik az alkalmas ember, hanem még mesterséges akadályok is gördítettek a reformok végrehajtásának az útjába. Szemmel látható a porta húzódozása attól, hogy megtegye, a mit a hatalmasságoknak ünneplésesen megígért.

Ezt látva a krétai muzulmánok, vérszemeket kapnak, és lehetőleg kizsákmányolni igyekeznek a haidokló régi kor utolsó óráit, különben is meg lévén győződve róla, hogy a konstantinápolyi szellemnek megfelelőleg cselekszenek, ha minél brutálisabban lábba tapossák a hatalmasságok kívánságait. Viszont a muzulmánoknak ez a magatartása végül elkeseredésre ösztökéli a keresztényeket, a kik a hatalmasságok képviselőinek ígéretében bízva, letették a lázadás fegyverét, azt híven, hogy most már csakugyan jobbra fordul sorsuk, amiért annyi vért ontottak. Így ádáz hevességgel még egyszer összecsapnak keresztények és muzulmánok, hogy döntsenek hazájuk és saját maguk jövője fölött. A döntés azonban nem az ő kezükben van; a nagyhatalmasságoktól függ az, a melyek méltó megütközéssel látják a krétai eseményeket. A török politika sok végzetes tévedést követett már el; hanem egyet sem, a mely könnyen végzetesebbé válhatnék Törökországra nézve, mint az, hogy a lázadás tüzeit Krétán lángra lob-

banni engedte épen most, a mikor az összes naghatalmasságok ritka egyetértéssel állanak készen arra, hogy véget vessenek a hova-tova teljesen türhettellenné váló törökországi állapotoknak.

Egy havi közigazgatás.

Nagybecskerek, február 9.

Torontál vármegye közigazgatási bizottsága, mint tegnapi számunkban jelentettük, folyó hó 8 án tartotta meg rendes havi ülését.

Az ülésen jelen voltak: Rónay Jenő, főispán elnöklete alatt: Dr. Dellimanics Lajos alispán, báró Feilitzsch Berthold megyei főjegyző, Poroszkay Béla m. főügyész, dr. Plechl Szilárd m. főorvos, dr. Mihalovich Ödön m. arvaszéki elnök, Steinbach Antal kir. tanfelügyelő, Talpakovics Vazul kir. pénzügyigazgató, Goszleth Lajos kir. mérnök, Babics József, Vinczevidy Izsó, Jankó Agoston, Vécsey István, Rónay Ernő bizottsági tagok, Szilágyi Albert m. aljegyző mint előadó és Weinrich Vilmos m. aljegyző mint jegyzőkönyvvezető.

Rónay Jenő főispán pont 10 órakor megnyitván az ülést, bemutatja a közigazgatási bíróságról szóló törvény végrehajtási utasítását s indítványára kimondotta a bizottság, hogy mindazon ügyekben, melyekben a feleknek panaszjoguk van a közigazgatási bírósághoz, figyelemre méltó záradék veendő fel, hogy a magánfelek tájékozva legyenek.

Az egyes szakelbádók jelentéséből kiemelhetjük a következőket:

A pénzügyigazgató jelentése szerint az 1897. évi adókiadás alapjául szolgáló összeírás az egész vármegye területén befejeztetett. Az 1895. évi adókönyvek, hét község kivételével, le vannak zárva és hitelesítve, az 1896. évi adókönyvek előírásai oldalai mind le vannak zárva és hitelesítve vannak, a némely helyen mutatkozott különbözések részben már ki van-

A „TORONTÁL” tárczája.

Téli rege.

— A „Torontál” eredeti tárczája. —
— Írta: Gondó József. —

Homályos alkony borult végig a fehér havon.
A leáldozó nap egy tétova sugara ki-kivillant a lomhán húzódo fellegek mögül s egész lángkévét dobott a leszálló ködre.
Hő volt mindenütt, csillogó, fehér hó... téli mezének pompázó fehérségében álmodott a világ.

Ijesztően mély csend borult a hóra. Hang se readdit az úrben, sóhaj se szállt az égnek.
Közeledett az éjszaka. Nem holdas, fényes téli éj, hol vakító csillogással égnek a csillagok, de szomorú, csillagtalan ködös éjszaka, melynek tojtó levegője lomhán terül szét a fehér havon.

A hogy az utolsó fénypont is elhalt a nyugati ég alján, s a parfümiltatos terem bizarr butorait ellepte a homály, a kraol arczu, éjszemü fiatal asszony reszkette husódott a kandalló tűséhez.

Halványkék pongyoláját idegesen huzza össze domboru kebelén, s dideregve, reszketően bámul a kékes lángra, mely ott lobog az izzó paráson.

Harmatos testének puha bársonyát majd dejeles lán, forróság lepi meg, az arcza neki pirul... olyan less mint a láng, szívében ismeretlen érsécek ismeretlen viharja tombol... a szemeit is előnti hirtelen valami mámoros ragyogás s lihegő ajakkal, tágra nyílt szemekkel kutatja a napló szomorú történetét...

Odakünn már az éjszaka borong, a szo-

moru hideg téli éj, csillagok nélkül, szerelem nélkül. Az égnek meredő fák fehér galyait haraggal vágja az északi szél. Az ablak üvegeire fantasztikus jégvirágokat rajzol a hideg. Közeledik az éj... a köd egyre sűrűbb, a köd egyre nehezebb...

A kraol arczu, éjszemü fiatal asszony hol fázza, hol meg neki pirulva olvassa az Ilma naplóját.

I.
... Lombos, vadvirágos kikelet rajongó álmok, ábrándok világa, köszöntelek. Derült ég, mosolygó napsugár, csalogató csobogású patak, zengő madárdal szálljatok a szívembe...

Órák hosszai járom a rigó-fütytyős erdőt, a vadvirágos mezőt... Megkérdezem a fakadó rütytől... bimbótól, suttogó, zsongó szellőtől, a tova illanó fellegrajtól, boldog vagyok-e?...

Fakadó rügy, bimbó, virág, keletre távozó fellegraj miért vagytok oly némák?... Feleljetek!... Hiába...

Epedés, vágó... óhaj... szenvedély feszíti a szívem... hevülő, neki pirult arczom hiába temetem a forrás illatos vizébe... virágok kelyhébe... Szemeim az eget kutatják és a mig nézem a szálló felleget s hallgatom a pacsrta zengését... telejő a két szemem forró könnyel...

... Ma fogtam meg először a kezét. Ereztem hogy gyáva voltam, gyáva és tehetetlen. Perzselő tekintete a lelkembe villámlott s lángra gyújtja a lappangó szenvedély bűnös szikraját...

Pedig milyen jó hozzám a férjem; ez az ősz, egyszerű becsületes ember, ki magához emelt a porból, a semmiből... Nem kért szerelmet, rajongást, csak azt

az egyet, hogy én lehessenek az ő szerelme, rajongása...

És ezt az embert megcsalja a lelkem! Ugy ég a homlokom, úgy fáj valami a szívem mélyén...

Kerülöm azt a másikat... felé se nézek soha; ha újra eljő elűzöm, kiverem a házból... megmutatom, hogy asszony vagyok, becsületes asszony...

De hátha újra megfogja a kezem... ha reám szegezi a pokol tüznél is égetőbb tekintetét... ha bűnös ajkával bűnös szerelmet esd... ha mámoros, forró lehelete arczomba száll... Mi lesz vajjon?... Szívemben nem vér... de tűz lobog... agyamba nem itélet, de szerelem vert tanyát... meglepett a szerelem, a szenvedély örülete s határt nem ismerő mámor hajt az örvényes habok felé...

... Reszketek... és keresem a férjem, talán az ő nyugodt, becsületes tekintete megment a gyalázattól...

Ezen a napon találkoztam a szerelemmel. Verje meg az Isten s átkozza ki a szívből.

Körülölet a forróság... a juliusi éj delez forrósága.

Kábitó fényvel pompáztak az égen a csillagok s úgy mosolygott reánk a hold...

Es a holdfényes éjszaka bűvös csendjén végig rezdült a bűnös szerelem bűnös esküje.

Ugy állott előttem, mint a szerelem Istene. Nem fény lobogott a szemeiben, de perzselő tűz, nem szerelemről szólt a szava, de gyilkos szenvedélyről, melynek lángjában el ég az akarat... a hit... a becsület... hol nincs álm, ábránd, de van kéj, pezsgés, gyönyör... hol a szívek elvesznek, elégnek, semmivé lesznek a saját forróságuktól...

nak egyenlítő, részben pedig a kiegyenlítés folyamatban van. Az adóbefizetés a folyó évi januárban 4850 ft 42 krral volt kedvezőlenebb a tavalyi hason időszakánál.

A tanfelügyelő jelentése szerint az antalfalvi új állami iskolához rendes tanítónak Máthé Albert lett kinevezve. Deszk, Nagy-Teremia, Rudolfsgnád, Itvarnok, Bánlak és Torontál-Erzsébetlak községek iskoláinak államosítása folyamatban van. Az 1893. évi XXVI. t.-cs. alapján a tanítói fizetések államsegélyképpen lettek kiegészítve: Katalinfalván 400 frttal, Valkányon 300 frttal, Szerb Neuzinán 400 frttal és Rudolfsgnádon 65 frttal.

A főmérnök jelentése szerint a törvényhatóság területén lévő állami közutak a kedvezőtlen időjárás dacára jó karban vannak. — A kiépített törvényhatósági közutak állapota a folytonos esőzés folytán nagy mérvben rosszabbodott, miután a hengerelt utzakaszokat kivéve, a fedréteg teljesen felhaszult.

A megyei főorvos jelentése szerint a közegészségügyi viszonyok az elmúlt január hónapban kedvezők voltak. Az előző hónapokban észlelt diphteria, vörheny és typhus-esetek csekély hullámmal egyforma kiterjedéssel fordultak elő, a többi közönségesen előforduló betegségek is csak kis számmal jelentettek be.

A jövő havi rendes ülés idejét a bizottság márczius hó 15 re tűzte ki.

HIREK.

Tájékoztató.

Február 10. Zártkörű „Kedélyes estély”.
Febr. 18. Tűzoltók bálja.
Febr. 20. Polgári bál.
Február 22. Rendkívüli megyei közgyűlés.
Febr. 25. Pinczér egyet bálja.
Febr. 27. Maskil el Doll álarcosbálja.
Márczius 15. Közigazgatási bizottság.

A gőzfürdő naponta reggeli 6 órától nyitva van; nők részére kedden és pénteken délután.

Közgyűlések.

Február 14-én d. e. 11 órakor, N.-Komlósi népbank.
Február 11. d. u. 2 órakor. Perlaszi új tak. szövetkezet.
Febr. 14. d. e. 10 ó. Beodra karlovi tak. és előleg szövetk.
Február 14. d. e. 11 ó. Beodra karlovi öngyógyító szövetk.
Febr. 23. d. u. 4. ó. N.-Beeskereki szőnyeggyár részvényit.

— **Névmagyarosítás.** Schlesinger Lajos, a nagykomlósi népbank igazgatója nevét belügyminiszeri engedéllyel Sajó-ra változtatta.

— **Segédjegyző választás.** Német Csernyáról írják lapunknak, hogy ott a napokban Főris főszolgabíró elnöklété alatt Kalmusz Pál irnokot választották meg községi segédjegyzőnek.

Egetett a közlése... lázba ejtett mámoros esküszava.

... Azt se tudom már mit írok a lapokra... Elfutja szemem a köny... és sírok, zokogok keservesen...

Emlékezem!... Oda dobtam magam a lábaim elé s az örületes szerelem hangján kértem, imádkoztam...

— Szeretlek, meghalok érted ha kell, de ne érints.

... Elet ez az enyém?...

Meghalni: aludni semmi több; oly vég ez, mely érdemes, hogy kívánjuk.

Valaha egy nagy tépelődő mondá ezeket...

Hiss az álom boldogít, hiss az álom üdvös ad... az álom végtelen gyönyörűség az ilyélethez képest meghalni: aludni semmi több!

Megrázza a szél az ablakomra boruló szomorú fűz leveleit s a sárgult, fako levelek szomorúan peregnék alá a földre...

Egy-egy könnyem esik utánatok ti fonyadt levelek...

Szomorú fűz!... Vajjon borul-e szomorú fűz az én sirhalmomra? Hullajtod-e könnyedet te... te, arra a hideg fejfára, melyen az én nevem, az én gyászos, szomorú nevem kísért... oda borulsz-e a hideg dombra, melyen a temető szele meg-megrázza a bus harasztot...

Szomorú fűz!... Sirass te el, ha senki más, önted, hullajtsd sápadt leveledet... megcsalt a szívem dobogása...

... Nem láttam már olyan régen... elűstem magamtól... eltaszítottam... s elvitte eszenvedélyes lelke forróságát... köröskörül homály... bus őszi köd, szomorú őszi hervadás, borongó szürkeség s kogy teljes legyen

— Fényes esküvő. Kerynécsai Jagodics

Bogumil kanaki nagybirtokos tegnapi d. e. 11 órakor vezette oltár elé a temesvári gör.-kel. szerb székesegyházban Rodich Katalin bárónőt, néhai Rodich b. táboraszerb, Dalmácia egykori helytartójának leányát. Az esküvő igen fényes volt és nagy számu előkelő közönség töltötte meg a székesegyházat. A násznép felvonulását sokan bámulták már az utcákon. Az esketést Sztanicus Kuza főesperes végezte. A násznép soraiban voltak a fiatal páron és a menyasszony anyján, öz. br. Rodich Agatán kívül Rodich Gábor báró, Rodich Ilona bárónő, Rajacsics Mária bárónő, Jagodics Jovanka k. a. (Pancsova) és Rajacsics György báró, a kik mint vőfélyek és koszorúzó hölgyek szerepeltek; továbbá Jagodics Ilona ura Pancsováról, Conte Corti tábornok neje és leánya, Lazarovics Olga k. a., Hollóasyné szül. Petrovics, öz. Vlachovits Szilárdné és leánya, öz. Damjanoviczné, dr. Dimitrievits Szvetozárné, Damaszkín Arzén, Cordier Ferencz, Pavlovics Sándor, Petrovics ny. kapitány, dr. Dimitrievits és számosan a szerb ajku társadalom előkelőiből. Az esküvő után lakoma volt a „Trónörökös” szállóban. Este az új pár nászutra indult.

— **A nagyszentmiklósi polgári kaszinó.** Vasárnap, folyó hó 7-én tartotta a nagyszentmiklósi kaszinó évi rendes közgyűlését, melyet másodszori hírlapi meghívás után végre sikerült megtartani; a gyűlés aztán nem is szükkölködött szennzációkban. Különösen a választásoknál látszott ez meg, mert az egyet életet egész új egyéneket választottak. Elnök Moharys Gyula a szerb község bírja; pénztárnok Wiener Náhán; jegyző Frisch Ignác. A választások előtt elfogadták még az ujonnan kidolgozott alapszabályt, valamint meghallgatták a jelentést a lefolyt évről és a zárszámadások előterjesztését, ugyazint a számvizsgáló bizottság jelentését is. A közgyűlés még előfeszített lapjait árverezte el, mire a jelen volt tagok lelkes hangulatban oszlottak szét.

— **Hymen.** Putnik Dusan módosi gör. kel. plébános a napokban esküdtött örök hűséget Módoson Gadjanszky Agnes kisasszonynak, az ottani szerb hitközségi elnök unokahúgának.

— **Vásár.** Mokrinból írják lapunknak, hogy ott a legközelebbi országos vásárt folyó hó 11-től 14-ig bezárólag tartják meg. A vásárra szabad sertéseket is felhajtani, mivel a vész már megazúnt.

— **A perlaszi gör. kel. szerb egyház** műkedvelői dalárda 1897. évi február hó 14. napján, Illics féle vendéglőben, táncozzal egybe kötött beszédet rendez. Belépti díjak személyenként: ülőhely 80 kr., állóhely 30 kr. Felülfizetések köszönettel fogadhatnak. A tiszta jövedelem a dalárda pénztára javára fordítatik. Kezdeté esti pont 8 órakor.

— **Államsegély.** Theodorovics Szvetozár románécskai g. kel. szerb lelkész részére 60 ft államsegélyt engedélyezett a vallás- és közoktatásügyi miniszterium.

— **Macza György halála.** Ma délután temették el élénk részvét mellett Macza György pénzügyi titkár, a kinek hirtelen történt elhalálózásáról már lapunk tegnapi számában megemlékeztünk. Az öreg ur teljesen magában állott a világon és éppen ez okból a pénzügyigazgatóság adta ki a következő gyászjelentést:

A nagybecskerekai m. kir. pénzügyigazgatóság tisztikara fájdalommal tudatja szeretett tisztátárs Macza György m. kir. pénzügyi titkár s a koronás arany érdemkereszt tulajdonosának élte 65-ik évében történt hirtelen elhunytát. A megboldegult földi maradványai folyó hó 9-én d. u. 3 órakor fognak a váraljai-utca 9. sz. a lakásából a róm. kath. egyház szertartása szerint az örök nyugalomnak átadatni. Béke lengjen porai felett!

— **Sertésvész.** Basahid, Mokrin, Tiszahegyes, Szaján és Nákófalva községekben megszűnt a sertésvész, miért is a nevezett községek feloldattak a zár alól.

— **Tüntetés egy püspök ellen.** Verseczről telegrafálják, hogy tegnap délelőtt a verseczi radikálisok lármás tüntetést rendeztek Zmejnovits püspök ellen. Négyülést hívtak össze, a gyűlés elnökeül megválasztották a felfüggesztett egyháztanács elnökét, Czvetics ügyvédet. A gyűlés egyedüli tárgya az volt, hogy szemére vetették Zmejnovits püspöknek, hogy eladja a szerb nemzetet a magyaroknak s ilyen püspök nekik nem kell. Kits ügyvéd s Kosztics kereskedő izgató beszédet mondtak s végül a gyűlés elhatározta, hogy panaszevéiben fordul a pátriarkához s arra fogja kérni, hogy indítson vizsgálatot a püspök ellen, helyezze el máshova, mert a verseczi szerbek jobb szerb püspököt óhajtanak a főpásztori székekben. A városban nagy az izgatottság. A szerb tulzók aknamunkájának köszönhető, hogy a város nyugalma fel van dülva. A négyülés telet volt arra az órázóra, melyet pár hét előtt a magyar érzelmű versecziek az erélyes püspöknek rendeztek. A püspök ellen a tulzók egyre szitják az ellenséges hangulatot, a felfüggesztett lelkészek nagy tevékenységet fejtenek ki a püspök elleni tüntetések rendezése körül.

— **Takarékpénztárak forgalma.** Hogy hogyan gazdálkodtak a takarékpénztárak a megye északi részén, arról következőkben számol be nagyszentmiklósi levelezőnk: Az I. nagyszentmiklósi takarékpénztár, mely 28-ik évébe lép, kis tökével nagy eredményt mutat, ugyanis 60.000 ft alaptőke mellett 13.548 ft 73 kr. a haszon, nem teledve azonban a számításból, hogy ez az intézet fennállása óta körülbelül 70.000 ft alaptőkével rendelkezik s külön nyugdíjtőkéje van. Evi rendes közgyűlését febr. 21-én d. e.

a kontraszt, az oldalához lánczolva egy végtelen gyöngéd, figyelmes, szerető öreg férj...

... Talán soha sem hozza vissza többé a szíve, a lelke forrósága, talán el is felejtett, talán kitörölte emlékéből az én fehér arcom az én szerelmem...

Vagy talán bolyong, uttalan uton, temetők ölen s hordozza magával szívébe vert tör gyánant az én nevem... az én emlékezetem...

Jobb is ez így... had öitsem fel én a gyászt, had legyen az én lelke forró szerelmünk néma temetője... majd hordozom a keresztet én... majd végigvezeklem én a kálváriának minden stációját... egyiknél talán összeroskadok, agyonzuz a kereszt s lefogja a szemem az utolsó, a boldog álomra a hü, az igaz, a becsületes férj...

... Ölébe vesz, elsimitja homlokemra hulló fűrtém, kérdezi miért vagyok oly szomorú, miért csillog a pilláimon a köny, miért oly forró az arcom s miért reszketek, fázok mégis...

Hogy szeretném ilyenkor kitépni magam a karjai közül s szemébe kacagni egy örült kacajával:

— **Gyalázatos asszony vagyok!**... De még se... ha oda van is a nyugalom, hitem, boldogságom... meg van egy, a legföltettebb, legdrágább kincs — a becsületesem...

... Hogy hullanak azok a levelek a fáról!... Megered az őszi eső, elborul az ég... lelkemre ül a fázós unalom... a blazirtság... Hallom a férjem léptei zaját az előszobában... folytassuk... folytassuk a tragédiát...

... Végem van. Azt hittem, hogy sohase látom többé... Majd megörlitem, küzdve a lelkemben feltámadó eszenvedély hydrakarjai ellen... s én lettem a győztes. Atcsapott fe-

jem felett a leghatalmasabb vihar, megacézoltam izmain s szemébe kacagtam a rémek...

S midőn már azt hittem, hogy erőm vagyok, hogy összetört álmaim világán felépíthetem az érzéketlenség fagyos, de nyugalmat biztosító otthonát, elébe dobja újra a sors... férfiu szépségének viruló teljében s büvökrébe von, engedelmes bolygójának kényszerit.

S érzem, hogy perzselő tekintetétől új lángot kap a hamvadó szikra, hangja csengésére valahány hur van a szívemben, megrezdül s beszél a nagy, örök szerelemről, mely túl él időt, enyészetet, mely nem mulik el soha-soha... a világ végezetéig...

Se hitem, se vágyam, se akaratom, minden csak ő és egyedül ő...

A decemberi fagy jégvirágokat rajzol az ablak üvegére... olyan az alakjuk, mint egy legázolt nefeletts...

Majd mikor az én siromon pompázik a nefeletts, a viola, a gyöngyvirág...

Milyen jó lesz akkor...

Meghalni: aludni semmi több!

Megígértém. Örült szerelmem hevében találkát adtam néki az éjjel...

Eljő és én a szobámba várom. A férjem alszik... nem is sejt, hogy mit forral az ő neje... Le az álarczczal, elég volt abból az életből...

Hogy zug odakünn a szél, hogy recsegteti a fák száraz galyait. Hideg van... fázom, majd ellep a forróság... a láz...

Eljő... tehát ma éjjel... legyen!

Azt gondolja, hogy szerelmemben örjögő asszonyt talál, ki kéjért lihegő kebelével, mámoros szemekkel dobja magát s óvár karjai közé... és talál egy szomorú, hideg halottat... ki fagyos mint a jég... merev mint a halál...

10 órákor tartja. — A nagyszentmiklósi népbank 100.000 frt alaptőke és 40.000 frt tartalék-tőke mellett 10.126 frt 87 kr. hasznót csinált az 1896. évben. Ez évi közgyűlését február 14-én d. e. 9 órákor tartja. — A nagyszentmiklósi ker. gazdaköri ipénztár r. t. 10.650 frt 04 kr. haszonnal rendelkezik, melyből egy az igazgatóság, mint a felügyelő bizottság a 100 frt névértékű részvényekre 9% hasznót, azaz 9 frtot javasol; ez évi közgyűlése folyó hó 14-én d. e. 11 órákor lesz. — A csanádi népbank 140.000 frt részvény-alaptőke mellett 14.353 frt 53 kr. haszonnal rendelkezik; közgyűlése február 25-én d. e. 8 órákor lesz. — A nagyörszi népbank 40.000 frt részvénytőkájával 5378 frt 71 kr. hasznót ért el. — A nagyörszi takarékpénztár 40.000 frt alaptőke, melyből azonban 10.000 frt be nem fizetett alaptőke, de 111.893 frt 98 kr. betét, 3247 frt 36 kr. hasznót ért el. — Van még a környéken a szerb és németcsanádi takarékpénztár és a vaskány-vidéki takarékpénztár, mely szinte eredményes üzletét mutat fel. — A németcsanádi népbank alakult önszegélyző egyesület most egy újabb alkalom a nép gazdasági helyzetének javítására, s hihető a mily eredményes működését fejtenek ki a megye északi részének takarékpénztárai, úgy az önszegélyző egyesület is hasznos működéssel lesz. Nem hagyhatjuk azonban említés nélkül, hogy mindannak dacára, hogy a takarékpénztárak eredményes működéssel járulnak részvényeseik elé, sehol nem bukkanunk a jótékonyaság nyomára, ugyanis, hogy valamely összeget jótékony célra fordítani jeleznek, de ami késik nem mulik s még az éves közgyűlések alkalmával helyrehozható.

— Vasúti hír. A m. kir. államvasutak igazgatóságától vett értesítés szerint a pancsova-petrovoszellői h. é. vasuton folyó évi február hó 15-étől kezdve új menetrend lép életbe, mely szerint az eddig mindkét irányban közlekedett 2-2 vonat helyett, az alábbi menetrend szerint 3-3 vonat helyeztetik forgalomba. A pancsova-petrovoszellői irányban az 1-ső vonat Pancsováról reggel 4 óra 50 perccel indul és T. Petrovoszellőre reggel 6 órákor érkezik, a 2-ik vonat Pancsováról délelőtt 8 óra 39 perccel indul és T. Petrovoszellőre délelőtt 9 óra 50 perccel érkezik; a 3-ik vonat Pancsováról délután 2 óra 26 perccel indul és T. Petrovoszellőre délután 3 óra 37 perccel érkezik. Az ellenkező irányban az 1-ső vonat T. Petrovoszellőről reggel 6 óra 30 perccel indul és Pancsovára 7 óra 34 perccel érkezik; a 2-ik vonat T. Petrovoszellőről délelőtt 10 óra 30 perccel indul és Pancsovára délelőtt 11 óra 34 perccel érkezik; a 3-ik vonat T. Petrovoszellőről este 8 óra 30 perccel indul és Pancsovára este 9 óra 47 perccel érkezik.

— Rejtett kínos Torontálban. Az örült spanyol, a kinek levelezéseiről már tegnap megemlékeztünk, mint értesülünk, Torontál vármegye számos más helyére is küldött lito-

Felöltöztem fehér ruhába, hogy szép legyek, hajamra tűztem a menyasszonyi koszorúm, hogy meg is tarthassa az esküvőjét... hanem ez a nászéjszaka!...

Ott a falon függ az édesanyám képe... bucsut int a szemével, áldólag terjeszti a kezét a fejem fölé... Aldjon meg az Isten...

Tízet kondult a harang... már pár perc kérdése minden... reszketek a halál gondolatától, midőn tudom, hogy oly szép, oly rózsás lehet az élet...

... Itt a méregpohár... tiszta, mint a víz... hatalmas adag... biztosan öl...

Mi az!... A mellékterem szőnyegén tompa férfi léptek elfojtott zaja... Istenem... a becsületesemért jöttek... sietni kell.

Kopognak az ajtón... félre a naplóval, így ki a méregpoharat — fenéki!...

II. Es mikor a kreol arcú fiatal asszony végig olvasta az Ilma naplóját, úgy fázott a ropogó tűz mellett, mintha odakünn a sűrű téli köd borult volna homlokára.

Pár pillanat alatt suhant végig agyában a szomorú tragédia, mely egy pár nappal eselött sajlott le a szomszéd uradalomban. Ezen naplót szerencsétlen barátja pipetárgyai között találta; elrejté hirtelen s szerzett magának egy szomorú estét.

Dideregve, reszketően bámul a kékes lángra, mely ott lobog az izzó parázon s ideges gyorsasággal veti rá a naplót.

Magasra csapott a láng s a hogy a fehér lapok egyenként hamvadnak el az emésztő tűzben, ajaka gunyos mosolyra torzul s halkan, leheletszerűleg rebegi:

— Ha az ember minden csekélységért megölné magát?... Istenem! Hát én már miért nem választottam régesrég a méregpoharat?...

Beállt az éj. A köd egyre sűrűbb, a köd egyre nehezebb.

grafált leveleket, csakhogy természetesen eddig nem ült fel senki sem neki. Kezeink között is van egy ilyen levél, melynek tartalma körülbelül a következő:

Tisztelt Uram! Egy paraszttól kapott önre vonatkozó információim folytán teljes bizalommal fordulok önhöz, hogy segélyt szomorú ügyem részére kikérjem. Négy hónappal eselött jártam az ön háza táján és ott egy vasdobozban elzártan 650,000 francot aranyban és francia bankjegyekben elástam. Ugyanis én a spanyol hadseregben, amely a köztársaság kikiáltása végett felkelést tervezett, mint kapitány azon megbízást kaptam, hogy a rendelkezésünkre álló pénzt (400,000 frankot) magamnál tartsam, a többi 700,000 frkot pedig osszam el a hadseregben. El is mentem Marseilleba és ott vártam a többi parancsokat. Itt azonban megtudtam, hogy egy nyomorult elárulta tervünket és társaim részint elfogva, részint emigráltak. Nem maradt hátra egyéb a szökésnél. Az önök országába mentem, hogy ott jobb napokat várjak be. De sors nem így akarta. Ott hirt kaptam Toledóból, hogy 17 éves lányom, egyetlen tagja családomnak, aki ott katonai nőnevelő intézetben van, halálos beteg. Vissza kellett tehát mennem, őt még egyszer látni! A pénzt el nem vehettem, sem bankra nem bízhattam, mert a spanyol kormány könnyen rájöhett volna, megbízható ismerősem nem lennék, azt a fennevezett vasdobozt zárva az ön lakása közelében elástam, de úgy, hogy arra ember rá ne akadjon. Készítettem a helyről térképet, mértéket és terveirást, melyet egy duplaszövetben elrejtve utipodgyászomban magammal vittem Toledoba. Itt elfogtak és haditörvény szerint ideszállítottak Barcelonába 15 évi fogságra. Innét írom a levelet is egy nap számom közbéjárásával, ki egyetlen barátom. Ha ön segítségemre akar lenni, a nevezett összeget megfelezem a következő feltételekért: 1. Hogy esen titkot élte végéig megőrizze szívem mélyén. — 2. Hogy ön vagy egy megbízottja eljön Spanyolországba, ott megkeresi az én utipodgyászomat, és elhozza lányomat Toledóból az ön országába, hogy jelen legyen az összeg felvételénél. — 3. Hogy lányomat ismét visszakieléri spanyol határra, hogy követhessen engem a pénzzel együtt, ha Cuba szigetére egy erősségre fognak deportálni. Türelmetlenül várom választát, melyet kettős borítékban tessék küldeni; a külső az itt külön papírcsíkban közölt címmel ellátva, míg a belső az én címemre szóljon. Küldeni fogok önnek egy újságrészt, melyben kihirdetve áll az én ítéletem. Maradtam tisztelettel J. Basanta kapitány. Czim: átadandó 119. csellában.

— Menetrend változás. Felhívjuk az utazó közönség figyelmét arra, hogy a pancsova-nagy-beckereki vonalon közlekedő reggeli személyvonat f. év február hó 15-től kezdve egy órával később indul Pancsováról és ugyanannyival később érkezik N.-Beckerekre, mi által a pancsova-petrovoszellői h. é. vasut vonalán ujjonnan befektetett reggeli vonatához Pancsova állomáson csatlakozás létesítetik. A reggeli személyvonat menetrendje tehát említett időponttól kezdve a következőképpen módosul:

indulás Pancsováról reggel 7 óra 48 p.	
" Tor.-Almásról " 8 " 01 "	
" Ferenczhalomról " 8 " 11 "	
" Czrepajáról " 8 " 25 "	
" T.-Vásárhelyről " 8 " 45 "	
" Antalfalváról " 8 " 55 "	
" Tor.-Ozoráról d. e. 9 " 17 "	
" Tomasovácáról " 9 " 35 "	
" Écska-Zsigmond-falváról " 10 " 01 "	
" Sándorudvarról " 10 " 14 "	
" N.-Beckerek gyártelepről " 10 " 31 "	
érkezés N.-Beckerekre " 10 " 34 "	

(x) Visszaemlékezés. Az eredéves kiállítás kedves emlékei vonultak el lelkünk előtt, midőn megkaptuk a Mauthner Ödön budapesti magkereskedő ideai főárjegyzékét, melynek boríték-lapján az eredéves kiállítás egyik gyöngye, az általános feltűnést keltett Mauthner pavillon van ragyogó színnyomatban megörökítve. Kik az e pavillonban csoportosított nemesített magvakat szemlélték, nemcsak a belföldi közönségünk, hanem a szélrózsa minden irányából idesereglett külföldi látogatók is mint beismerték hogy a Mauthner cég nem csak méltó vetélytársa az angol, francia és amerikai világhírű magkereskedő cégeknek, hanem tulszárnyalta azokat. Elénken bizonyították ezt a pavillont körülövező növénykincsek, a tündéres üdezőld finomszálú pássit közt mind keretben, meg-megújuló változatos virágpompa. Ugy a pássitkeret, valamint a gyönyörű virágok mind a Mauthner-féle mag-

vakból fakadtak. Az idén különben a Mauthner-főárjegyzéke a legelő külföldi főárjegyzékeket is határozottan felülmulta. A folette islésszen rendezett igen gazdag (184 oldalra terjedő) tartalma, az érdekes újdonságainak tömkelege, nemhogy fárasztaná az olvasót, hanem valódi élvezet gazdának és kertkedvelőnek egyaránt és fogalmat nyújt a Mauthner féle magnagykereskedés óriás, sokaldu választékáról. Mauthner ezen gyönyörű új főárjegyzékét régi vevőinek felszólítás nélkül is megküldi. A kik pedig csak ezután óhajtanak Mauthner zászlaja alá sorakozni, azok kérjék a cégétől levélben, vagy levelező lapon az említett főárjegyzéket, melyet azután ingyen és bérmentve fognak megkapni.

Táviratok.

Országgyűlés.

(A képviselőház ülése február 9-án.)

Budapest, febr. 9. (A „Torontál” eredeti távirata.) A képviselőház ma folytatta a kereskedelemügyi tárcza költségvetését, melynek első szónoka Konkoly Miklós volt, ki a vasutakról beszélt.

Bánffy báró miniszterelnök a fumei ügyekkel foglalkozott, és kijelenti, hogy a magyar tengerparti városnak szüksége van a reformra; azt mondja, hogy nem tekinthető az országot érdeklő politikai kérdésnek azon körülmény, hogy ott most az autonom választások lefolytak.

Batthány Tivadar gróf, Tisza István és Kovács Pál beszédei után a vitát holnapra halasztották.

A béke apostola.

Budapest, február 9. (A „Torontál” eredeti távirata.) A berlini lapok szerint Muraviev orosz külügyminiszter kijelentette, hogy abban az esetben, ha a viszonyok háborúra vezetnének, rögtön beadná lemondását.

A képviselőház bizottságaiból.

Budapest, febr. 9. (A „Torontál” eredeti távirata.) A képviselőház földművelési bizottsága tegnap este ülést tartott, melyen a ragadós tüdőlob kiirtására vonatkozó törvényt módosító javaslatot, valamint a lótenyésztési alapról szóló jelentést tárgyalta.

Bukott szindarab.

Budapest, február 9. (A „Torontál” eredeti távirata.) Párisból telegrafálják, hogy a „Spiritizmus” című szindarab, melyben a főszerepet Sarah Bernhard kreálta, a tegnapi premieren megbukott.

Lázadás Aninán.

Budapest, febr. 9. (A „Torontál” eredeti távirata.) Anináról telegrafálják, hogy ott kitört az újabb lázadás az igazgatóság rendelete miatt. A kedélyek a legizgatottabbak s a munkások semmiképpen sem hajlandók békésen elintézni a dolgot, hanem makacsul ragaszkodnak a saját feltételeikhez.

A tőzsdéről.

Budapest, febr. 9. (A nbcskereki Lloyd társulat távirata.) Kötöttett buza ószire 7.31—32, buza tavaszra 7.71—72, buza május-juniusra 7.70—71, tengeri juniusra 3.80—81, zab 5.99, repce 10.95—05. Buzában a kínálat lanyha, vételkedv jobb, néhány ezer mm. vagonáru raktáron, az árak egyre csökkennek, készáru 10 krral olcsóbb.

Dr. Brájer Lajos távollétében a szerkesztésért felelős: Mayer Rezső.

Pályázat.

A basahidi községi ovodánál az óvónőnek Ó Becsén történt megválasztása folytán az óvónői állás megüresedett, erre pályázat nyitattik márczius 5-iki záros határidővel.

Törzsfizetés 350 frt, 36 frt tisztogatási, 5 frt irodai átalány, külön dajkatartás, szabad lakás szalmafűtéssel. Magyar, szerb és német nyelv ismerete szükséges. Kérvények tekintetes Szávits Szilárd elnök urhoz küldendők.

Basahid, 1897. február hó 5-én.

Hanel Géza,
bizott. jegyző.

192-2.2

577. kig. szám. 1897.

199-2.1

Pályázati hirdetmény.

Torontálmege antalfalvai járáshoz tartozó Baranda községi s. jegyzői állásra ezennel pályázatot hirdetek.

Ezen állással 400 frt évi fizetés élvezete van egybekötve.

Felhívom pályázni óhajtokat, hogy képesítésüket, eddigi alkalmazásukat és nyelvismeretüket igazoló okmányokkal felszerelt kérvényüket folyó évi február hó 1-ig hozzám nyujtsák be.

A választás f. évi február hó 18-án d. e. 10 órakor fog Baranda községházánál megtartatni.

Kelt Antalfalván, 1897. évi február hó 4-én.

Szavics Gerő,
főszolgabíró.

Jelzálog kölcsönöket,

budapesti és vidéki házakra, földbirtokokra, gyárakra és malmokra,

I. helyre 42 évre 5%,
50 évre 5 1/4%,

II. és III. helyre 6% os tőke-
és kamat-törlesztésekkel.

Pénzt

váltóra 5-6% mellett 10.000 frtig gyorsan és pontosan eszközöl minden hitelképes embernek

SCHWARCZ ZSIGMOND

kereskedelmi és pénzügyi tudakozó-irodája,

BUDAPEST,

VIII. ker. Kerepesi-ut 63. szám.

184-2.1

Ikt. 171. 1897. tkvi.

187-3.1

Hirdetmény.

A billédi kir. járásbíró, mint telek-könyvi hatóság részéről közzé tétetik: miszerint a Temesvár—nagy-szt.-miklósi h. é vasut számára az alább megnevezett határokon kisajátított területekről elkészített összeírás, térkép és egyedi kimutatás hitelesítésére a következő határnapok tüzetnek ki, ugymint:

Billéd községre nézve 1897. február hó 24-én reggel 9 óra: Billédi állomáson.

Sándorháza községre nézve 1897. február hó 24-én reggel 9 óra: ugyanott.

Ujhely községre nézve 1897. február hó 24-én reggel 9 óra: ugyanott.

Lovrin községre nézve 1897. február hó 25-én reggel 9 óra: Lovrini állomáson.

Kassza községre nézve 1897. február hó 25-én reggel 9 óra: ugyanott.

Az érdekeltek felhivatnak, miszerint netaláni észrevételeiket a fennebbi határnapon a bizottság előtt előterjeszések, különben a kisajátítás és a felvett térfo-

gat, úgy a feljegyzett szolgálmat s jogsultságok iránti kifogásaik többi tekintetbe nem jöhetnek.

Együttal felhivatnak mindazok, a kik a fennebbi határokon a Temesvár—nagy-szt.-miklósi h. é. vasut számára kisajátított területekért járó és az egyedi kimutatásban kitétt kártalanítási összeg mennyiségére nézve ellenvetéseket tenni akarnak, vagy ezen összegre bármi cím alatt igényt tartanak; ezeket 1897. évi február hó 21-éig ezen telekkönyvi hatóságnál annál bizonyosabban bejelentésük, minthogy a később jelentkezők észrevételeire s igényeire semmi tekintet nem lévén, a kisajátítási és kártalanítási összeg annak és azon mennyiségben fog kiadatni, a kinek nevére és a mely összeggel az az egyedi kimutatásban ki van téve, a bekelezett vagy felülkelezett tételek pedig ezentul a kisajátított terület-ről hivatalból le fognak töröltetni.

Az összeírás, térkép és egyedi kimutatás a telekhivatalban betekintheők.

Kelt Billéden, 1897. évi január hó 16-án. A kir. jbiróság, mint tkvi hatóság.

Dr. Vicsek,
kir. aljbiró.

13179. tkv. szám. 1896.

Árverési hirdetmény és árverési feltételek.

A nagybecskereki kir. törvényszék, mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy a kir. kincstár végrehajthatónak Vuin Ikónia, Maria, Jovan és Éva n.-écskai végrehajtást szenvedők elleni 65 frt 98 kr s jár. iránti végrehajtási ügyében az árverést elrendelte.

Ennek folytán a nbecskereki kir. tszék területén levő N. Écska községi 1. sz. tkvben 344/a. hrsz. alatt felvett 1. sz. ház 333 □-öl beitelkekkel 455 frt kikialtási árban 1897. évi február hó 26. napjának d. e. 10 órajakor N. Écska községházánál megtartandó nyilvános árverésena következő feltételek mellett fog eladás alá kerülni.

1. Ha a megállapított kikialtási áron felül ígéretet senki sem tenne, az árverésre kintűzött birtok szükség esetén a kikialtási áron alul is el lesz adandó.

2. Árverezni kívánók tartoznak az ingatlan kikialtási árának 10%-át, vagyis 45 forint 50 krajczárt készpénzben, vagy az 1881. évi LX. t. cz. 42. §-ban jelzett árfolyammal számított a az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt m. kir. ig. minisz. rendelet 8. §-ában jelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, vagy az 1881. évi LX. t. cz. 170. §-a

értelmében a bánatpénznek a bíróságná történt előleges elhelyezéséről kiállított elismervényt átszolgáltatni.

Az árverési feltételek többi pontjai a hivatalos órák alatt ezen kir. törvszék tkvi irattárában és N.-Écska község előljárási részénél tekinthetők meg.

Nagybecskerek, a kir. törvszék tkvi hatóságtól, 1896. évi december hó 11-én.

Kiss,
kir. tszki bíró.

201-1.1

2295. sz. 1897.

200-2.1

Árlejtési hirdetmény.

A nagyméltóságú m. kir. pénzügy-miniszteriumnak 1897. évi január hó 22-én és 25-én, 97052/96. és 913/897. szám alatt kelt magas rendeletei alapján a brukkenauai róm. kath. plébánia kertjéhez új deszkakerítés készítése iránt 629 frt 83 kr. — valamint a csatádi róm. kath. templom és paplak épületek tatarozása iránt 1494 frt 40 kr. kikialtási árakkal és mindkettőnél az illető község által természetben, vagy esetleg készpénz egyenértékben viselendő kézi és írás napszámok mellett a temes-szt-andrási m. kir. kincstári Ispánság hivatalos helyiségében 1897. évi február hó 23-án, délelőtt 9 órakor írásbeli zárt ajánlatok tárgyalásával egybekötött nyilvános szóbeli árlejtés fog tartatni, melyre vállalkozók 10% bánatpénzzel ellátva oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az 50 kros bélyeggel és a kikialtási ár 10%-ának megfelelő összegű bánatpénzzel ellátott lepecsételt és kellő fehratu írásbeli zárt ajánlatok az árlejtés megkezdéseig a nevezett kincstári Ispánságnál, — az árlejtést megelőző három nappal pedig előírt államjósággazgatóságához adhatók be.

Ezen ajánlatokban a megígért vállalati összeg úgy számokkal, mint betűkkel kiírandó és kijelentendő, hogy ajánlattevő az árlejtési jegyzőkönyv feltételeit és a költségvetésben foglalt munkálatokat jól ismeri, azoknak magát feltétlenül aláveti és az okmányokat aláírandja.

Az árlejtés felsőbb jóváhagyás fenn-tartása mellett tartatik meg.

Az elkésztett benyújtott, a nem szabályszerűen kiállított és az utó-ajánlatok sem mi szín alatt sem fognak figyelembe vétetni.

A részletes árlejtési feltételek és a költségvetési okmányok a nevezett kincstári Ispánságnál megtekinthetők.

Kelt Aradon, 1897. évi február hó 2-án.

Magy. kir. államjósággazgatóság.

(Utánnyomás nem díjaztatik.)

◆ Telefon 35. szám. ◆

◆ Telefon 35. szám. ◆

KURLÄNDER IMRE

Nagybecskerek, Korona-utcza 585/II. szám, a gőzmalommal szemben.

Elsőrendű

száraz tűzifa

azonkívül valódi szagatlan

porosz kőszén

Wildenscheinsegen-Richterhof-féle bányákból.

28-28.12